

L' ART DEL PAGÉS

LAS REUNIONS AGRÍCOLAS REGIONALS

Pochs dias há dedicarem un article á la idea de reconstituició dels gremis, aduhint, si be lleugerament, sas ventatjas no sols en benefici particular dels associats, baix lo triple concepte de major ilustració, de beneficencia mútua y de major éxit en sos respectius travalls, sino també baix lo punt de vista del patriotisme ab la conservació dels llassos que uneixen més y més cada dia á la regió que 'ns ha vist naixer.

Aquesta última apreciació varem deixarla provada recordant que 'l patriotisme, que es sentiment y utilitat al mateix temps, convé que 's veja estimulat y solidat per un y altre motiu, cosa á la qual contribuheixen induptablement las associacions gremials.

També considerárem aquestas com á basaments no únichs, pero sí molt sólits y de molta confiança pera la desitjada regeneració política de nostre país.

Donchs totas aqueixas consideracions y altres á ellas subordinadas ó correlacionadas estretament ab ellas, poden aplicarse també á las que s' anomenan avuy *Reunions agrícolas*, y que consisteixen en una exhibició y prova de forsas vivas dels conreadors de la terra, habitants en las comarcas ahont aquellas se verifican.

Tres elements poderosos cooperan als bons resultats de semblants *Reunions*: la exposició de productes, las deliberacions ó enrahonaments sobre punts d' interés vitals pera l' Agricultura

ra, y finalment los travalls propis del art del pagés que s' efectúan en noble competencia devant dels Jurats competents.

Tals foren las *Reunions agricolas* fundadas y organizadas per l' Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro á Manresa (1861), Reus (1862), Figueras (1863), Lleyda (1864), y últimament en aquesta capital l' any 1872: tal es la que 'l propi Institut benemérit, d' acort ab sa Subdelegació establerta á Tarrassa, té resolt celebrar en la industriosa ciutat que acabém d' anomenar, durant los dias 24, 25 y 26 d' Octubre prop-vinent, segons lo «Programa» especial publicat ja y que tenim á la vista.

De conformitat ab ell, la *Reunió regional* que compendrà especialment tota la provincia de Barcelona, verificará 'ls actes á que avans hem aludit y que dit programa classifica en quatre apartats: 1.er Exposició de productes de la terra, de la industria agrícola, maquinaria y material agrícola; 2.^{on} Concurs de treballadors; 3.er Assamblea pera la discussió dels temas proposats (millora de nostra vinicultura pera competir ab la francesa; y medis pera posar un bosch en lo millor estat de producció y conservació); y 4.^t Distribució solemne de recompensas.

Segueixen á las bases extractadas altres, fins á XLV, en que 's donan las instruccions mes indispensables, y vé després lo Programa propiament dit, classificantse en sis seccions que comprenen *vintivuit concursos*, los materials objecte de la *Reunió* y las respectivas ofertas de premis.

Entre las preindicadas «bases» ne figura una, la relativa á la discussió de temas (XII) en que, després de facultarse á tothom pera pendre part á la discussió,—prévia la venia del President, que ho será 'l del Institut,—se consigna que «'ls que fassan ús de la paraula podrán expressarse en castellá ó en catalá, ja que la discussió tindrà 'l caràcter familiar»: facultat que, si bé no podia deixar d' establirse, en atenció á las personas cridades singularment á la *Reunió*, 'ns satisfá de veras perque demostra la consideració práctica que no pot negarse, que deu donarse á nostre idioma matern pera que sian fructuosos certs actes socials tan important com lo referit.

Consecuents en lo criteri que hem recordat al principi d'

aquest article, no podem deixar d'aplaudir ab tota sinceritat lo projecte de la consabuda *Reunió*, considerant aquésta com una manifestació importantíssima que ha de contribuir á una com *agremiació social* de la classe agrícola catalana pera honra terra ahont hem nascut y que tanta necessitat té de sòlida organisació pera no ser víctima de las miserias polítiques que la empetiteixen y la arruinan.

Tot lo que sia despertar y remoure l'esperit d'associació á Catalunya, pera honra y benefici d'ella; tot lo que sia armonisar interessos lligitims de classe en oposició als interessos mesquins de partit ó de bandera; tot lo que sia, en una paraula, *fer país* en contraposició al afany insensat de *fer política madrilenya* nos tindrà sempre al seu costat y gustosos emplearém nostra propaganda modesta, sí, pero sempre ben intencionada.

Cada prova de que viu encara la Catalunya industrial, comercial y agrícola, com la Catalunya científica, literaria ó artística, y cada manifestació de que 's tendeix á preservarla dels embats centralisadors, coordinant forsas y procurar avansar en lo camí que segueixen los pobles virils é ilustrats, cada esclat d'aqueixos es pera nosaltres motiu de gran é intima satisfacció.

Per aixó felicitem avuy al Institut Agrícola Catalá com felicitarém sempre á quants promogan y dirigescan associacions de catalans treballadors en contraposició á tantas y tautas cosas que no son treballadoras ni catalanas.

De *La Renaixensa*.

CONGRÈS AGRÍCOLA À MADRID

Lo dia 23 del mes passat se celebrá á Madrid la primera de las cinch sessions que havia de celebrar aquet congrés. Fou presidida per lo senyor ministre de Foment, acompanyat del senyor Director d'Agricultura y altres.

Després de las formalitats oficials de costum en sem-

blants casos, se llegiren los temas que havian de discutirse y son los següents:

«Primer. Reformas que convé adoptar en los amillaraments, y especialment en la classificació dels terrenos agrícoles, pera que la distribució de las cargas públicas sia més equitativa.

Segon. Bases que deuen compendre las Exposicions de bestiar, ab l' objecte de preparar, impulsar ó facilitar la evolució que exigeix la cria d' aquéstos pera millorar las rasses pels medis del régimen y la estabulació adecuada.

Tercer. Procediments de vinificació, ab respecte als distints mercats extranjers.

Quart. Sistemas millors de fabricar los vins negres ordinarijs pera estendre son consum en l' interior y en l' exterior.»

Lo senyor ministre de Foment comensá dihent, que sentia una viva satisfacció al presidir la sessió inaugural del Congrés d' Agricultors.

Presentá á la agricultura com la única industria que en l' home sosté viu l' amor á la pátria, puig en la terra que treballa y ab sa suhor rega, edifica sa casa, construeix iglesias. y al descansar despres de la pesada feyna, aixeca á Deu son pensament, benehintlo per las gracias que li dispensa.

Vosaltres sou, digué, 'ls representants de la noble classe, qual escut forman lo carro en que 'ls antichs pobles portavan triomfalment á sos reys y l' arada solcadora que á la terra prepara pera donar saborosos fruyts.

Aixís com en aquesta sessió inaugural hi assistí numerosa concurrència, abundanthi las senyoras, en la segona que 's verificá l' endemá, poca fou la gent que va assistirhi en la discussió del primer y segon dels temas proposats.

En la tercera 's doná compte de las conclusions presentadas en la anterior en los següents termes:

1.ª Pera que las exposicions de bestiar cumplescan son objecte es indispensable celebrarlas ab frecuencia y ab arreglo á un plan ben determinat.

2.ª En aquestos certámens deurá ser objecte de premi y estimul tot quant indiqui una visible millora en la evolució progresiva dels bestiars segons sa especie.

3.ª Al efecte se pendrá per base de la calificació; en los animals capassos de suministrar aliment pera l' home, los caràcters que ab aquest destí se relacionan, y en los aptes pera 'l treball, las qualitats que demanda 'l tiro acelerat, tinguda sempre consideració de la especie respectiva.

4.ª Suposada igualtat de mérit baix qualsevol dels indicats punts de vista, deurá ser preferit lo criador quals animals posseheixin millor acentuats los atributs de rassa.

5.ª Los préms deuen ser menos numerosos que fins al dia, pero tan crescuts com ho permetin los recursos disponibles.

6.ª Formarán part del jurat, amén dels individus electes per los expositors, personas coneixedoras de la anatomia, la fisiologia, l' exterior y la higiene dels animals doméstichs, en suficient número pera que n' hi hagi una, quan menos, en cada secció del concurs.

7.ª Si hi hagués membres del jurat que figurin á la vega da com expositors, haurá de ser precisament sense opció á recompensa de cap classe.

Aprobadas per unanimitat las condicions anteriors, se llegí y discutí lo tercer tema.

En la cuarta 's doná lectura á las següents conclusions, que abrassan los dos últims temas y foren aprobadas per unanimitat:

1.ª Los agricultors farán la berema quan ho tinguin per convenient, sense que sia necessari fixar la época de la recolecció.

2.ª Los mostos destinats á la fabricació de vins comuns ó de past, deurán tenir en cada localitat una mateixa densitat corresponent á la cantitat d' alcohol que 'l vi degui contenir.

3.ª Convé airejar los mostos pera que la fermentació tumultuosa 's verifiqui en bonas condicions, empleant bombas d' ayre, turbinas ó qualsevol altre procediment que estimi l' agricultor més á propòsit pera introduhir d' una manera uniforme l' ayre en tota la massa líquida avans de comensar la fermentació.

4.ª Lo ví sobre mare deu trasvalsarse de la bota de fermentació á las altres tan prompte com hagi acabat la fermentació tumultuosa y 'l ví s' ha aclarit.

5.ª Terminada la fermentació lenta, 's deurán examinar los vins pera investigar si contenen gèrmens de ferment que han d' alterar los vins en un plasso més ó menos llarch.

6.ª Pera evitar la alteració del vins en los transports no es necessari encabessarlos ni introduhir en ells cap altre anti-séptich:

7.ª La práctica ha demostrat que es convenient pera la conservació dels vins destruhir los gèrmens de ferment que contingan, lo que 's consegueix pel procediment d' escalfament de Pasteur ó per lo del refredament.

8.ª Lo procediment pera la conversió dels vins nous en vins vells deu aplicarse per regla general als vins fins.

9.ª Una de las misiones de las estaciones vitícolas será la propaganda de las milloras que deuen introduhirse en la fabricació dels vins.

10 Los nous procediments de vinificació aconsellan que en un plasso més ó menos llarch se modifiqui la industria vinícola, deixant reservat al viticultor la cullita de la planta y també la fabricació del ví sobre fusta y al industrial la conservació y conversió dels vins nous en vins vells.

11. Es urgent que 's publiquin cuadros de composició dels vins que poden considerarse com á tipo de cada comarca, á fi de que, conegudas las cantitats mitjas dels elements principals, no hi hagi interpretacions equivocadas sobre la puresa dels vins espanyols exportats al extranjer.

12. Los vins naturals no deuen contenir cap substancia extranya al ví.

13. Ab l' objecte d' evitar las falsificacions dels vins, com igualment la de totas las substancias alimenticias, que tant perjudici causan á la salut pública, 's recomana al Govern que, inspirantse en las midas acordadas en Alemania ab aquest objecte, s' apliquin penas pera castigar lo frau y també 'l crim que ab aquestas falsificacions poden cometre's.

De manera que las cinch sessions se convertiren en quatre y encara la primera no fou mes que inauguració sense discussió.

VARIETATS

LA RABIA EN LOS GATS.

La hidrofobia en los gats es frequent, y per lo tant, convé desconfiar d'aquestos animals quan s'adverteix algun cambi en son modo d'esser ordinari.

Heus aquí 'ls síntomas d'hidrofobia en lo gat:

Cambi en los hábitos del animal, inquietut notoria, tristesa marcada, son las primeras senyals sospitosas de que 'l gat está malalt; es allavors prudent tancarlo en una gabia forta pera evitar que en lo período furiós fassi víctimas de las personas que 'l rodejan, ó matarlo si no 's pot pendre aquesta precaució ab tota seguretat.

Lo gat pren un aspecte sombríu avans d'apareixer los síntomas mes graves del terrible mal. Allavors la boca está plena de baba escumosa que surt fora d'ella, los ulls brillants, amenassadors, la esquena arquejada, remena fortament la qua y esgarrapa á terra quan camina.

Obehint als instints de la seva rassa, ab tota la ferocitat felina acomet á salts á las personas que s'hi acostan.

PROPIETATS DEL TABACH

Llegim en un diari que 'l tabach, conegudíssima *Solanácea*, ha tingut tants enemichs com defensors. Al costat dels que sostenen propietats verinosas hi ha qui assegura que la nicotina es un poderós element pera destruir los microbis. Molts autors afirman que 'l tabach ha preservat de las influencias epidémicas als fumadors y als que viuen en una atmósfera coneguda de sas emanacions. Willis recomana l'ús del tabach en los campaments, perque pot preservar y encara curar certas malalties epidémicas que delman als exércits. Diemerbrock ha observat que preserva de la peste.

Los anatómichs fuman en pipa; los cassadors dels terrenos pantanósos consideran lo tabach com un preservatiu pera las febres intermitents.

La menor partícula de nicotina fins pera destruir los cuchs intestinals; lo tabach mata las pussas y altres insectes perjudicials. La sarna y la tinya desapareixen donant locions d'una coccio de tabach. Lo fum del tabach es contrari als insectes y especialment als mosquits. Lo tabach destrueix també los microbis, propietat que explica se vegin lliures de la tisis pulmonar los que treballan en las fábricas de tabach.

Podriam allargar aquesta enumeració de las preciosas qualitats de la planta de Nicot. Però hi ha que confessar que si 'l tabach en dosis moderadas produheix ventatjas al home, en cambi quant s'abusa d'ell, ocasiona una porció d'efectes danyosos, qual evidenti realitat no pot negarse.

NOTICIAS

Vacunació de la vinya.—Un propietari del Seine-et Oise preten haver fet fa poch un descobriment que, si 's confirma, tindrà una gran importància, baix lo punt de vista práctic: son objecte es reemplaçar l'empelt de la vinya per la vacunació. Lo mes lleu contacte de la sáva d' un cep ab lo such d' un altre, bastará, segons ell, pera que 'l segon produhesca 'ls fruyts del primer.

La operació es molt senzilla. Ab las estenallas de doble círcol, inventadas pera la incisió anular, se comensa per practicar una entalladura en lo cep destinat á donar lo fruyt; desseguida se 'n fa un altre en lo cep que 's vol vacunar, per sota del primer rahim, y per últim se repeteix aquesta operació en cada sarment de la vinya. Aquest procediment deu practicar-se després de la berema, essent preferible en totas circunstancias un temps calent y tempestuós, y las horas que segueixen á la del mitjdia.

L' autor d' aquesta fórmula invoca sas repetidas probaturas, que á lo que sembla no han pogut tenir un éxit més felís; siga com vulga, si aquet sistema es de resultats positius, lo creyém ventajósíssim en molts casos. Per de prompte seria convenient que 's practiquessin alguns experiments per viticultors ilustrats, á fi d' aquilatar lo mérit y la importància d' aquet descobriment.

La cibada com aliment del caball.—Segons los análisis del cate-drátich de zootécnia M. Sanson, la millor alimentació pera 'l caball si se 'l desitja vigorós y forsut, es la cibada y no 'l blataemoro ni l' ordi, sustancias mes ricas en veritat d' elements nutritius que la cibada, però que millor fan engreixar lo caball que no l' enforteixen. Diu que la primera capa del grá de la cibada conté un alcaloide que excita 'ls nervis motors. Los pagesos ja havian experimentat aquestos efectes sense podrlosli donar explicació científica.

Ocupantse també M. Sanson de la racció de cibada que s' ha de donar al caball, diu que deu ser d' un kilógram per cada hora de treball que se li exigisca.

Las abellas en los rahims.—Molt enganyats van los que acusan á las abellas de robar lo sucre del rahim pera formar sa mel. M. Roberston ha observat que las abellas no atacan als rahims sino quan per alguna causa s' ha romput la pellofa que 'ls cubreix exteriorment. Per lo tant, seria convenient establir alguns buchs ó ruscós al mitx de las vinyas, puig aixís las abellas transformarian en mel tot lo sucre del rahim averiat ó aixafat, que d' altre manera 's pert sense cap profit.

Esperit de meló.—La Academia de Ciencias de París acaba de re-

bre una comunicació de Mr. Lebas, en la que participa haver descobert lo medi de fabricar esperit ab la pasta del meló. La fermentació alcohólica del meló, á pesar del sucre que conté, no 's produheix fins després d' haverli afegit l' ácid sulfúrich¹

Aquesta operació li ha donat per resultat treure cinch litres d' esperit, de trenta kilógrams de pasta.

Producció del cep á Espanya.—La producció de vins per hectárea de vinyat sol esser, per lo general, mes elevada á Fransa que á Espanya. En la nació vehina son bastants los vinyats ahont alcanza 60 hectólitres per hectárea, y molts en los que alcanza los 40 y 50 hectólitres.

En quan á Espanya, l' estat que á continuació insertém dona idea de lo que per terme mitx se produheix en las distintas provincias per hectárea de vinyat:

Alava, hectólitres, 35.—Zaragoza, 31.—Murcia, 30.—Balears, 25.—Tarragona, 23,5.—Palencia, 22.—Navarra, 21,5.—Cadiz 20.—Gerona, 20.—Málaga, 20.—Sevilla, 20.—Valencia, 20.—Córdoba, 19.—Huelva, 18.—Barcelona, 17.—Granada, 17.—Jaen, 17.—Castellon, 16.—Ciudad-Real, 16.—Alicante, 15.—Logroño, 15.—Almería, 14.—Guadalajara, 14.—Huesca, 14.—Zamora, 14.—Badajoz, 13.—Lleyda, 13.—Valladolid, 13.—Cáceres, 12.—Madrid, 12.—Salamanca, 12.—Toledo, 12.—Albacete, 11.—Leon, 11.—Búrgos, 10.—Cuenca, 10.—Lugo, 10.—Teruel, 10.—Avila, 9.—Coruña, 9.—Orense, 9.—Pontevedra, 9.—Segovia, 9.—Guipúzcoa, 8.—Oviedo, 8.—Santander, 8.—Soria, 8.

Hi ha algunas localitats privilegiadas ahont per fertilitat del terreno y bondat del clima, ó per lo cuydado en lo conreu, la producció es molt major que la indicada en las xifras anteriors; pero aquestas son excepcions; per lo que 's veu que á Espanya, ab sols millorar lo conreu del cep, sens aumentar los vinyats, podria aumentar la producció un 40 ó 50 per 100.

Drets de ayguas.—Cridém la atenció dels lectors de L' ART DEL PAGÉS sobre l' avís insert en la secció d' anuncis, referent als que tingan drets declarats á las ayguas públicas pera forsa motris de fábricas, molins y altres artefactes, pera rego y demás usos en nostre Príncipat, puix en virtut de lo disposat en l' article 148, de la vigent lley d' ayguas, se 'ls conservarán íntegros fins lo dia 3 d' Agost de 1886, y que passat aquell temps caducarán tals drets á la part d' ayguas no aprofitada.

FIRAS, MERCATS Y CULLITAS.

Alcira.—Lo mercat de capoll de seda, que tanta importancia tingué en altres temps, se presenta molt desanimat, ja per la curta escala en

que 'ls culliters s' han dedicat aquest any á la cria del cuch, com per l' escás resultat que obtenen d' ella.

En tres dias de la setmana anterior se compraren 6.382 quarterons de capoll, essent lo preu corrent de 50 á 52 lo groch y á 46 lo vert, del qual se 'n presentá molt poch.

Palma de Mallorca.—Las fortas ventadas que han regnat durant aquestos últims dias en aquella isla han destruhit gran número d' arbres fruyters. Será també molt escás lo producte que donará la cullita de grans á jutjar per l' aspecte que presentan los camps.

Ribera del Ebro.—La cullita de la seda en los pobles de la Ribera del Ebro sols ha sigut mitjana, segons aixis ho escriuhen d' un dels aludits pobles.

Valls.—La cullita de cereals se presenta abundant, los olivers mostren magnífich aspecte, y 'ls ceps també. Las garrofas perdudas en flor á causa dels frets de Deseembre.

OLIS.

De Valencia diuhen ab fetxa 2 del corrent, que l' aspecte de la nova cullita, tant en aquella provincia com en las dos restants que venian á formar antigament aquell regne, es inmillorable. L' arbrat se presenta hermós, carregats d' abundants ramets de flor, lo temps es favorable pera la nova producció; á continuar aixís durant tot lo present mes, pot casi assegurarse que la cullita será en conjunt tant bona com la del any 1868.

Los preus de las pocas existencias que quedan dels superiors de la Serra d' Espadan varian entre 53 y 54 rals los 10 kilógrams, quals preus se creu que continuarán fins la nova recolecció.

Los olis mitjans no trovan fácil sortida, porque las demandas pera 'l Nort d' Espanya no son de tanta importancia com los anys anteriors, però suposan que pera 'l consum local trovarán aquestos colocació als preus de 46 y 47 rals los 10 kilógrams.

De la conca olivera del Ebro, se tenen molt bonas noticias; lo mateix ab respecte á la gran campinya del Maestrat quals olivas presentan un aspecte tan falaguer que fa concebir fundadas esperansas als masovers d' aquesta zona de recolectar una abundant cullita.

Los preus dels de Tortosa superiors se cotisan de 45 á 46 rals los deu kilos, y los del Maestrat de 41 á 43, segons calitat ó classe.

També son satisfactorias las noticias que 's tenen d' Andalucia. Las abundants plujas de Febrer, Mars y Abril, han contribuhit d' una manera poderosa á que 'l camp que en Deseembre y Janer presentava un aspecte desconsolador per la falta d' ayguas, se trova avuy en condicions altament inmillorables pera 'ls culliters andalusos per tots conceptes.

Los olis d' aquesta procedencia que durant lo mes anterior baixaren algun tant á la vista de la preparació del arbrat pera la vinenta cullita, avuy han prés algun favor, consecuencia de las moltas demandas que s' han fet del extranjer, las quals fan que las existencias se vajan agotant y que 'ls culliters extremin sas pretensions.

Los preus á que 's cotisan en aquell mercat varian entre 35 y 36 rals los 10 kilos, segons classe y procedencia.

Los pagesos de Palma de Mallorca temen que 's perdi la cullita del oli. Los olivers d' aquella comarca se veuhen carregats de mostra, però las ratxadas de vent que han fet darrerament los han perjudicat d' una manera notable.

TAPS DE SURO.

La animació del mercat de taps, á Catalunya, segueix en estat regular, no aixís en lo que 's refereix á la primera materia, puix segons nos manifestan alguns fabricants, los venedors de suro foraster de Sant Feliu de Guixols á quins deuen forsosament acudir los que necessitan suro pera treballar, ja que no n' hi ha en la actualitat existencias ni á Palamós ni en altre punt de la comarca, continuan exigint preus alsats de las mercaderías.

Se 'ns ha participat també, diu *El Palafrugellense*, que s' havia realisat la venda d' un lot de suro del país, conformantse son duenyo á un preu una mica mes baix que 'l que pretenia obtenir vuyt mesos enrera; lo que confirma de nou que alguns propietaris van reconeixent la necessitat de modificar sas pretensions en vista de la indiferencia dels fabricants de la comarca suro-tapera de Palafrugell.

VINS

A Reus continua la mateixa calma en las demandas de vins; calma que 's ve notant d' algun temps en aquesta part; los preus d' aquest caldo fluixos.

A Valls, a causa de la falta de demandas al en gros, vé venentse á la menuda per los propietaris, al preu de cinch, sis y set cuartos lo porró, lo ví de la passada cullita.

* * *

Diuhén d' Italia que 'l mercat de vins s' ha reanimat en los últims dias, y que 'ls preus han pujat en Sicilia, Calabria y altrás regions.

Los propietaris de la vehina península 's queixan dels pochs rahims que ha tret lo vinyat.

CALENDARI DEL PAGÉS

JUNY

REFRANS D' AQUET MES

Juny, Juliol y Agost, ni dona, ni col, ni most.—Juny plorós, graner polsós.—Pel Juny, la fals al puny.—Sembra quan voldrás, que pel Juny segarás.—Per sant Bernabé, quaranta dias plogué.—D' aprop ó de lluny, *Corpus* pel Juny.—De sant Joan á sant Pere, no deixis la batuda á la era.—Si per Sant Joan trona, la nou se corca.—Qui de la montanya 's vol enamorar, per sant Joan hi ha d' anar.—Aygua per sant Joan, celler buyt ab molta fam.—No totas las pagas cauhen per Sant Joan; algunas ne cauhen entre any, ó per sant Pere.—Per sant Joan van y venen, per sant Joan, venen y van.—Per sant Pere, ves á veure la olivera: si veus oliveta ensá, oliveta enllá, tórnatén á casa que prou n' hi haurá.—Per sant Pere, Juny arrera.—Qui per sant Pere va y no torna l' endemá, pel Juliol ha de tornar.

Imprempta de «La Renaixensa,» Xuclá, 13, baixos.